

Prva in v antiki daleč najpomembnejša naloga v okviru opravil je bila torej *odkrivanje* (lat. *inventio*), kjer je govorec v okviru intenzivnega razmisleka »našel« argumente za svoj govor in jih s pomočjo različnih miselnih in jezikovnih orodij (npr. *točke spora* – stgr. *stásis*, *sredstva prepričevanja* – stgr. *písteis*, splošna in posebna mesta – stgr. *tópoi*) presejal tako, da je izbral zgolj in samo tiste, ki so bili primerni za čas, prostor in poslušalce, ki jim je govoril.¹² Ko so mu najprimernejši argumenti ostali na takšnem »situ odkrivanja«, jih je moral smiselno urediti ali razvrstiti – ni namreč vseeno, v katerem delu svojega govora kaj poveste oz. kdaj v govoru predstavite kateri argument. To nalogo so v antiki imenovali *razvrščanje* (lat. *dispositio*) in je povezana predvsem s strukturiranjem besedila ali t. i. *deli govora/besedila* (lat. *partes orationis*), o katerih bomo podrobneje pisali v samostojnem poglavju. Zlasti starogrška različica poimenovanja tega opravila – *táxis* (z njo je povezana tudi beseda *taktika*) – nas opomni, da gre pri strukturiranju govora za neposredno povezavo z antično večščino vojskovanja. In tako kot je strateška postavitev posameznih vojaških enot poveljniku omogočala, da je svojo vojsko naredil učinkovitejšo v premagovanju nasprotnikov, podobno razpostavi argumente govorec: premišljeno in vsakič za novo občinstvo. A to seveda še ne zadostuje za prepričljiv govor, kajti »ne zadošča, da imaš na voljo stvari, o katerih je treba govoriti, ampak jih je treba tudi povedati tako, kot je treba« (Aristotel, *Rh.* 1403b16–17, prevod Matej Hriberšek). Vse argumente, ki so primarno že ubesedeni v dani obliki, je v procesu konstrukcije govora treba ustrezno »prebesediti« za dani kontekst. Od občinstva, časa in prostora govora je odvisno, kako bo govorec argumente, ki jih je že našel in razvrstil, sedaj »preuredil še na ravni

12 Podobno razvrstitev kot Ciceron navaja tudi Kvintilijan (*Inst.* 3.3.1-3), ki za omenjeni zapis med drugim pove, da znotraj tradicije različnih delitev in opredelitev *officia* Ciceron velja za zanesljivejšega avtorja (*Inst.* 3.3.8). Tudi Ciceron je namreč v začetnih spisih sledil teoretikom, ki so kot najpomembnejši retorični postopek videli »odkrivanje« in so znotraj skupine *officia oratoris* kot pomembne prepoznavali le prve tri (*inventio*, *dispositio*, *elocutio*), medtem ko Kvintilijan posebej poudari, da je retoriko treba deliti na pet delov, in sicer v zaporedju *inventio*, *dispositio*, *elocutio*, *memoria* in *actio* (*Inst.* 3.2.1-3). Na kratko pojasnimo še omenjene strategije znotraj *inventio*: točka spora (stgr. *stásis*) – nabor vprašanj za natančno opredelitev problema govora; sredstva/načini prepričevanja (stgr. *písteis*) – jezikovne in nejezikovne strategije za prepričljiv prikaz problema; splošna in posebna mesta (stgr. *tópoi*) – ime za več različnih pojmov znotraj retorike, ki v kontekstu *inventio* bodisi zaznamujejo del argumentacije (tj. argumentativno shemo ali argumentativni vzorec ipd.) ali seznam že pripravljenih argumentov. O *stásis* in *písteis* pišemo tudi v samostojnih poglavjih *Točka spora*: »Kje se strinjamo, da se ne strinjamo?« in *Vrste dokazov – sredstva prepričevanja*. Več o antičnem in sodobnem pojmovanju *tópoi* v Rubinelli, 2009, ter Žagar Ž. in Schlamberger Brezar, 2009.